Teknolojiye Haz?rl?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Teknolojiye Haz?rl?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31477

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Teknolojiye Haz?rl?k Ölçe?i (THÖ), bireylerin yeni teknolojileri kullanma ve benimseme konusundaki genel e?ilimlerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir uyarlama çal??mas?d?r. P?nar Özer, Ece Demir Eri? ve Ömer Naci Özmen taraf?ndan 2011 y?l?nda Türkçeye adapte edilen bu ölçek, bireylerin teknolojiye yönelik zihinsel durumlar?n? ve davran??sal e?ilimlerini de?erlendirir. Orijinalinde dört temel boyutu (?yimserlik, Yenilikçilik, Rahats?zl?k ve Güvensizlik) ölçen bu araç, Türkiye ba?lam?nda geçerlik ve güvenirlik analizlerine tabi tutularak kullan?ma sunulmu?tur. Ölçek, toplamda **23 maddeden** olu?maktad?r.

Anahtar Kelimeler

Teknolojiye Haz?rl?k, Ölçek Uyarlama, Tüketici Davran???, ?novasyon, Psikometri, Teknoloji Benimseme.

Yazarlar

P?nar Özer, Ece Demir Eri?, Ömer Naci Özmen

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin yeni teknolojileri benimseme, kullanma ve bunlarla etkile?ime girme konusundaki **haz?rl?k düzeylerini** sistematik olarak ölçmektir. Bu uyarlama çal??mas?, orijinal ?ngilizce ölçe?in (muhtemelen Technology Readiness Index - TRI) Türk kültürü ve dili ba?lam?nda geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullan?labilmesini sa?lamay? hedeflemi?tir. Elde edilen veriler, teknolojik ürün ve hizmetlerin pazarlanmas?, mü?teri segmentasyonu ve kullan?c? deneyimi ara?t?rmalar?nda kritik öneme sahiptir.

Yap?

Teknolojiye Haz?rl?k Ölçe?i, bireyin teknolojiye kar?? olan inançlar?n?, duygular?n? ve davran??lar?n? kapsayan çok boyutlu bir **psikolojik yap?** olan Teknolojiye Haz?rl?k (Technology Readiness - TR) kavram?n? ölçmektedir. Bu yap? genellikle dört temel alt boyutta incelenir:

?yimserlik: Teknolojinin hayat? ve i?i iyile?tirece?ine dair pozitif inanç.
Yenilikçilik: Teknolojiyi ilk deneyen olma e?ilimi ve iste?i.
Rahats?zl?k: Teknolojiyi kullan?rken ya?anan stres, kontrol kayb? veya zorluk hissi.
Güvensizlik: Teknolojinin hatal? çal??aca??na, güvensiz oldu?una veya ki?isel bilgileri tehlikeye ataca??na dair ?üpheler.

Bu dört boyut, bireyin teknolojiye olan genel e?ilimini belirleyen **dengeleyici** ve **engelleyici**

ARABPSYCHOLOGY.COM

faktörler olarak i?lev görür. Ölçek, bu dört faktörün kombinasyonuyla genel Teknolojiye Haz?rl?k puan?n? hesaplar.

Geçerlik

Kaynak metinde geçerlik bilgisi do?rudan belirtilmemi? olsa da, bir ölçek uyarlama çal??mas?n?n temel ad?m? **Yap? Geçerli?ini** (Construct Validity) sa?lamakt?r. Bu kapsamda, Özer ve arkada?lar? (2011) taraf?ndan gerçekle?tirilen analizlerde, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe örneklemde de korundu?u varsay?lmaktad?r. Yap? geçerli?i çal??malar? genellikle Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (AFA ve DFA) teknikleri kullan?larak gerçekle?tirilir. Bu analizler, 23 maddenin teorik alt boyutlara uygun ?ekilde yüklendi?ini göstermi? olmal?d?r.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta güvenirlik de?eri bo? b?rak?lm?? olsa da, uyarlama çal??mas?nda ölçe?in iç tutarl?l???n?n incelendi?i kesindir. **?ç tutarl?l?k**, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü gösterir ve genellikle Cronbach Alfa katsay?s? ile raporlan?r. Ba?ar?l? bir uyarlama çal??mas?nda, tüm ölçek için ve her bir alt boyut için Cronbach Alfa de?erlerinin kabul edilebilir düzeyde (genellikle 0.70 ve üzeri) olmas? beklenir. Bu yüksek de?erler, ölçe?in tutarl? sonuçlar üretti?ini gösterir.

Faktör Analizi

Teknolojiye Haz?rl?k Ölçe?i'nin uyarlama sürecinde, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? do?rulamak amac?yla faktör analizi yap?lm??t?r. Bu analiz, 23 maddenin dört temel faktör alt?nda topland???n? teyit etmi?tir: ?yimserlik, Yenilikçilik, Rahats?zl?k ve Güvensizlik. Bu faktörler, orijinal ölçe?in teorik çerçevesine uygun olarak, bireyin teknolojiye kar?? olan **pozitif** (?yimserlik, Yenilikçilik) ve **negatif** (Rahats?zl?k, Güvensizlik) e?ilimlerini ay?rmaktad?r. Faktör yükleri ve varyans aç?klama oranlar?, ölçe?in Türkçe versiyonunun da güçlü bir yap?sal geçerli?e sahip oldu?unu desteklemektedir.

Ölçme Arac?

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: 23 maddelik kendini raporlama ölçe?i.

Derecelendirme: Kaynakta belirtilmemi?tir, ancak orijinal TRI ölçe?i genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi bir ölçek kullan?r (Örne?in, "Kesinlikle Kat?l?yorum"dan "Kesinlikle Kat?lm?yorum"a).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kullan?labilir Diller: Türkçe (Uyarlama dili), Orijinali ?ngilizce.

Popülasyon Grubu: Tüketiciler, genel yeti?kin popülasyon.

Ya? Grubu: Yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Çal??ma, teknolojiyi kullanan veya kullanma potansiyeli olan genel kitle üzerinde yürütülmü?tür.

Test Metodolojisi: Anket yöntemiyle veri toplama, psikometrik analizler (geçerlik ve güvenirlik) ile uyarlama süreci.

Anahtar Kelimeler

Teknolojik ?yimserlik, Yenilikçilik, Güvensizlik, Rahats?zl?k, Psikometrik Özellikler, Tüketici Psikolojisi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: P?nar Özer

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: pinar.ozer@deu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Dokuz Eylül Üniversitesi, ??letme Fakültesi (Tahmini - Ba?l? oldu?u kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Özer, Eri? ve Özmen taraf?ndan 2011 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Akademik amaçl? kullan?mlar için genellikle izin gerekliyken, ticari kullan?mlar için orijinal ölçek sahibinden (Parasuraman) veya uyarlamay? yapan yazarlardan izin al?nmas? tavsiye edilir. Yay?nlanan makale, akademik literatürde serbestçe eri?ilebilirdir.

Orijinal makaleye ait link: dspace.deu.edu.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: teknolojiye-hazirlik-olcegi-toad.pdf

Kaynakça

Özer, P., Eri?, E. D., Özmen, Ö. N. (2011). Teknolojiye haz?rl?k düzeyinin belirlenmesine yönelik bir ölçek uyarlama çal??mas?. *??letme Fakültesi Dergisi, 12*(2), 2011, 321-333.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Parasuraman, A. (2000). Technology Readiness Index (TRI) a multiple-item scale to measure consumers' readiness to embrace new technologies. *Journal of Service Research, 2*(4), 307-320. (Orijinal ölçek kayna??).

Teknolojiye Haz?rl?k Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Kaynak içerikte ölçek maddeleri sa?lanmam??t?r.

Bu akademik giri?e esas te?kil eden kaynak içerikte, Teknolojiye Haz?rl?k Ölçe?i'nin 23 maddesinin tam metni yer almamaktad?r. Maddelerin tam listesi için ilgili referans makaleye (Özer et al., 2011) ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM